

2. Назаренко Г. В. Невменяемость: Уголовно-релевантные психические состояния. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2002. – 207 с.
3. Курганов С. И. Наказание: уголовно-правовой, уголовно-исполнительный и криминологический аспекты. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008. – 192 с.
4. Михайлов К. В. Уголовно-правовой институт освобождения от наказания. – М. : Изд-во «Юрлитинформ», 2008. – 312 с.
5. Энциклопедия уголовного права. Т. 10. Освобождение от уголовной ответственности и наказания. – Издание профессора Малинина. – СПб : СПб ГКА, 2008. – 882 с.
6. Ткачевский Ю. М. Освобождение от наказания в связи с болезнью // Законодательство. – 2000. – № 10. – С. 54–55.
7. Судебная психиатрия / Под ред. Г. В. Морозова. – М. : Медицина, 1965. – 424 с.

Мець С.В.

студент,

*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого*

**«ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНОГО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ»,
ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЯК НЕЕФЕКТИВНИЙ ІНСТИТУТ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

Сучасний розвиток української держави в напрямку європейських стандартів потребує не лише зміни в економічному, соціальному, культурному житті суспільства, але й в реформуванні майже усієї правової системи держави. Прагнення українців стати членом Європейського союзу призводить до того, що український законодавець втілює європейські приписи та норми у національне законодавство. Але наслідування іноземного нормотворчого досвіду не завжди має позитивні наслідки та відповідає правовій доктрині України.

Внаслідок прийняття Верховною Радою України 23 травня 2013 року закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб» був ведений в Кримінальний кодекс України розділ № XIV-1 «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб». Цим законом було закріплено кримінальну відповідальність юридичних осіб та встановлені щодо них «заходи кримінально-правового характеру». В пояснювальній записці цього закону зазначено, що застосування кримінально-правових механізмів є дієвим способом запобігання протиправної поведінки порушника. Тому головною метою прийняття даного закону, яку визначає законотворець, є протидія злочинній діяльності юридичних осіб. Прийняття даного закону спрямоване на забезпечення виконання рекомендацій Групи держав проти корупції (GRECO), Спеціального Комітету експертів Ради Європи з питань оцінки заходів боротьби з відмиванням коштів (MONEYVAL), а також на вирішення

питань про реалізацію деяких міжнародних договорів України в частині встановлення відповідальності юридичних осіб. Але ті міжнародно-правові акти, які регулюють питання відповідальності юридичних осіб, а це зокрема Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції та Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією, не встановлюють обов'язкового закріплення саме кримінальної відповідальності до юридичних осіб. В Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції закріплено, що кожна держава-учасниця вживає таких заходів, які, з урахуванням її принципів права, можуть бути необхідними для встановлення відповідальності юридичних осіб за участь у злочинах, що визначені цією Конвенцією. Також за умови дотримання принципів права Держави-учасниці, відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільно-правовою або адміністративною. Тобто жоден міжнародно-правовий акт не встановлює обов'язку, що до встановлення лише кримінальної відповідальності щодо юридичних осіб, за вчинення ними правопорушень.

В Кримінальному Кодексі визначено чіткий перелік видів «заходів кримінально-правового характеру», що можуть бути застосовані до юридичних осіб, а саме це штраф, конфіскація майна та ліквідація. Штраф та ліквідація можуть застосовуватися лише як основні заходи кримінально-правового характеру, а конфіскація майна – лише як додатковий. Фактично «заходи кримінально-правового характеру» мають не надто багато спільного з кримінальним покаранням, а швидше характеризуються ознаками адміністративних санкцій, на кшталт тих, які наразі встановлені адміністративним, цивільним та іншими законодавчими актами України. Тому, більш доцільно було б звернути увагу на забезпечення ефективного механізму притягнення юридичних осіб саме до цих видів відповідальності, оскільки той самий штраф, що пропонується як «захід кримінально-правового впливу до юридичних осіб», за своїм змістом є грошовим стягненням, що застосовують до юридичних осіб як вид адміністративного стягнення. На сьогодні адміністративні відносини регулюються Кодексом України про адміністративні правопорушення. Але цей акт не є ефективним регулятором для сучасних суспільних відносин, адже прийнятий він у 1984 р., тобто ще у радянські часи. Зміни, які вносилися до КУпАП зробили його досить нагромадженням і важким у використанні, адже щодо одного номеру статті можуть бути наявні аж до 20 приміток. Досить багато статей з Кодексу були взагалі виключені, бо не відповідали загальним принципам права та сучасному розвитку держав. Отже, необхідність прийняття нового Кодексу про адміністративні правопорушення не викликає жодних сумнівів.

Тому можна зробити висновок, що нинішню цивільну та адміністративну відповідальність було «замасковано» під кримінальну, адже для юридичних осіб створена система покарань, яка за своїм змістом не є кримінальними покараннями, бо ці заходи покарання мають лише матеріальний характер. Якщо поглянути на цю потребу, а саме закріплення «заходів кримінально-правового характеру», з боку необхідності такого інституту в сучасному українському суспільстві, то стає зрозумілим, що такі зміни направлені не на належне вирішення проблем з врегулюванням відповідальності юридичних

осіб, а на потребу реформування національного законодавства під європейський лад. Тому, слід зазначити, що питання притягнення до відповідальності юридичних осіб має вирішуватися тільки за допомогою адміністративного та цивільного права України, адже саме таке регулювання відносин щодо юридичних осіб матиме ефективніший результат. За для цього необхідно розробити новий Кодекс про адміністративні правопорушення України, який би відповідав сучасному суспільному розвитку нашої держави та закріпити в ньому адміністративну відповідальність юридичних осіб в новому змісті, встановивши нові проступки та збільшити розміри покарання за правопорушення.

Мисіна О.О.

магістр права,

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОТИДІЇ ЕКСТРЕМІЗМУ

Екстремізм – це загроза як національній, так і міжнародній безпеці, що несе у собі руйнівний характер та дестабілізує порядок в охоплених територіальних межах. Сьогодні він виступає однією з найгостріших проблем, з якими стикнулося людство і потребує негайної реакції світової спільноти.

К. М. Рудой зазначав, що у країнах Західної Європи та Америці за піввікову історію боротьби з екстремізмом суспільство дійшло згоди у питанні необхідності обов'язкової участі держави в даному процесі [1, с. 230]. Вважаємо, що для ефективної боротьби з екстремізмом, перш за все необхідно виробити міжнародно-правовий механізм протидії цьому явищу.

Боротьба з екстремізмом є одним із пріоритетних завдань, проголошене ООН. Так, 2 жовтня 2015 року Рада ООН з прав людини прийняла Резолюцію «Права людини і попередження насильницького екстремізму та боротьба з ним». В призмі протидії екстремізму даний документ наполегливо закликає держави забезпечити те, щоб будь-які заходи, що вживаються з метою запобігання насильницькому екстремізму та боротьби з ним, узгоджувалися з усіма їх зобов'язаннями за міжнародним правом, зокрема міжнародними стандартами прав людини, міжнародного права біженців і міжнародним гуманітарним правом. Окрім цього державам було рекомендовано взаємодіяти з місцевими громадами та неурядовими структурами в рамках, що охоплюють все суспільство. Особлива увага приділялась терпимості і діалогу між цивілізаціями, а також поглибленню міжконфесійного та міжкультурного порозуміння і поваги між людьми, в тому числі на національному, регіональному і глобальному рівнях, при недопущенні посилення ненависті. Такі процеси визнаються одними з найважливіших елементів у розвитку співпраці в питанні боротьби з екстремізмом [2].